τά της διαδολικής ταύτης έπιστήμης όδοιπορούσιν είς Χιλάλ καὶ έκει κύπτοντες πρὸ του φρέατος άναφωνούσι. «Θέλω να διδαγθω την μαγείαν». Τότε ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ φρέατος ἀκούεται ή φωνή «κούφαρα (حفر)», όπερ έστι μεθερμηνευόμενον «άντίθεος ή έπιστήμη». Τότε ό ἐπιμένων ἐπαναλαμδάνει την αύτην ἐκφώνησιν, και πάλιν ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ φρέατος ή αὐτή ἀχούεται φωνή «χούφαρα». Έαν δε ο όδοιπόρος και πάλιν ἐπιμένη ἐπαναλαμδάνων τὴν αὐτὴν ἐκρώνησιν, τότε μόνον καθίσταται μύστης τῆς ἀποκρύφου καὶ ἀντιθέου ταύτης ἐπιστήμης.

Ο Μωάμεθ αύστηρῶς ἀπηγόρευσε τοὺς εύσεβεῖς μουσουλμάνους νὰ μανθάνωσι καὶ νὰ μετέργωνται την άσεδη ἐπιστήμην τοῦ ᾿Αροὺτ καὶ Μαρούτ ἐν 🤰 96 τοῦ Β΄ κεφ. τοῦ Κορανίου τοῦ ἐπιγραφομένου - ἐλ-Μπάκαρα (ή δάμαλις). Ἡ περὶ Ἁροὺτ καὶ Μαροὺτ προϊσλαμική αυτη ἀφήγησις φαίνεται οὐσα ραβδινικής πηγής, διότι ευρηται αυτη μετά τινων παραλλαγών έν τἢ βίβλω τοῦ Ταλ-

μούδ τῆ ἐπιγραφομένη Bab-Adra.

Φρονώ, ότι οι δύο δαίμονες ούτοι, ό `Αρούτ καί ο Μαρούτ, είσιν αύται αι βεδικαι θεότητες Μαρούτ, διότι έχτος του όμοφώνου άμφοτέρων των όνομάτων, όπερ καὶ μόνον άποτελεϊ άρχετα ίσγυρον λόγον, ύπάργουσιν έν άμφοτέροις καί αι ένέργειαι των ανέμων: ώς γνωστον δέ, τα ίνδικα Μαρούτ είσιν αί θεότητες αί κινούσαι τους άνέμους, παρά δε τῷ 'Αρούτ καὶ τῷ Μαρούτ οι ἄνεμοι πάλιν ύπηρετοῦσι πρός τιμωρίαν όμως αύτων, μεταφέροντες άπὸ τών περάτων της οίχουμένης τούς χαπνούς πρός τό έν Βαβέλ φρέαρ, τό δεσμωτήριον των διαδόλων τούτων.

MATO. NAPANIKA

ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (1)

'Αναδιφών χάριν φιλολογικών μελετών τὰ έν 'Αδριανουπόλει χειρόγραφα άνεκάλυψα δύο κώδηκας πολυτίμους, κατά την γνώμην μου, ών μικράν τινα άνάλυσιν παρατίθημι ώδε.

΄Ο πρώτος τούτων χρυσοδεδεμένος εἰς μέγα σγήμα ἐπὶ καλλίστου γάρτου καὶ διὰ καλλίστων γαρακτήρων μετά θαυμαστής φιλοκαλίας γεγραμμένος έχει έν συνόλω σελ. 1054 καὶ σύγκειται έκ τριών διακεκριμένων μερών. Τούτων τὸ μεν Α΄ περιέγον 22 σελίδας γρησιμεύει ώς προεισαγωγή είς το όλον βιβλίον περιέγουσα τὸ θεωρητικόν τῆς ἀρχαιοτέρας μεθόδου της έκκλησιαστικής μουσικής άκολούθως ἔρχεται είσαγωγικόν ἔχον ἀναμίζ τὴν παραλλαγήν μετά τῆς μετροφωνίας Ἰωάννου ίερέως Πλουσιδιανού και Γρηγορίου ίερομονάγου του 'Αλυάττου' μετὰ ταύτα σημάδια ψαλλόμενα εἰς τοὺς όκτὼ ἤχους ὑπὸ Ἰωάννου Κουχουζέλη καὶ μέθοδος πρός σύνθεσιν ήχημάτων ύπο Ξένου τοῦ Κορώνη πρωτοψά. Ιτου τῆς ἀγίας Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει. Εἰς δε το Β΄ μέρος εκ σελίδων 832 περιλαμβάνεται άπασα ή ένιαύσιος έκκλησιαστική ακολουθία έσπερινού, ὄρθρου, λειτουργίας, τριφδίου, πεντηχοσταρίου, είρμοί, πολυέλεσι, υμνοι πατριαργικοί κτλ., έργα 108 διαφόρων ίεροψαλτων, ίδιχ δε του είρημένου Ξένου του Κορώνη, Χρυσάφη τοῦ νέου, Ἐμμανουὴλ Χρυσάφη, Βαλασίου ίερέως, Γεωργίου Ραιδεστηνού, Γερμανού Νέων Πατρών, Ίωάννου Γλυκέως, 'Ιωάννου Κουκουζέλη, Ίωάννου Κλαδᾶ, Κουχουμα καὶ ἄλλων ίκανων. Το δὲ Γ΄ μέρος περιέγον σελ. 200 άποτελεῖται ἐκ τῶν ἔργων τοῦ περιφανοῦς ἱεροψάλτου Πέτρου Μπερεκέτη

⁽¹⁾ Έκ τοῦ ᾿Λδριανουπολιτικοῦ κώδικος. "Ορα ἔκθεσιν τσυ εν Αδριανουπόλει φιλεκπαιδευτικού συλλόγου, έτος 1886-87, σελ. 29.

ἀναφερόμενον εἰς ἀπάσας τὰς περιστάσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας. Ἐν τῷ κώδικι τούτῳ ὑπάρχουσι προσέτι καὶ μέλη ἀγιοταφίτικα (Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς), χερουδικὸν παλάτικον, ἀγιορείτικον, θετταλικόν, Θεσσαλονικέων (Γεύσασθε), ἀρχαῖα μέλη παλαιὰ καὶ ἀσυνήθη.

Ό δὲ δεύτερος κώδης ἀνήκων εἰς τὸν ἀοίδιμον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλον τὸν 5΄ τὸν ἀπὸ ᾿Αδριανουπόλεως εἶναι
ἀνθολογία διαφόρων ἀνεκδότων, νομίζω, λόγων, θεολογικῶν, ἡθικῶν, πανηγυρικῶν, ἐπιταφίων κλπ. ἐν συνόλφ 54, ὧν οἱ πλεῖστοἱ εἰσιν ἔργα Μελετίου ᾿Αθηνῶν, Χρυσάνθου Ἱεροσολύμων, Ἰωάννου Καρυοφύλλη, Ναθαναὴλ
Χυκός, Νικολάου Μαυροειδοῦς, Μαζίμου Μαργουνίου καὶ ἄλλων. Οἱ λόγοι οὐτοι, ἀνέκδοτοι

άλλως, ἀποτελούντες συνέχειαν τῆς ἱστορίας τοῦ κηρύγματος παρ' ἡμῖν καὶ μέρος οὐσιῶδες τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς γραμματολογίας εἶναι πολύτιμοι καί, καθ' ὁ ἀνέκδοτοι καὶ ἄγνωστοι, σπουδαιότατοι.

Ταῦτα ἀνεκάλυψα έν ταῖς ἐρεύναις μου ἐνταῦθα καὶ ἐδημοσίευσα ἐν καιρῷ ἐν τῷ λο-γοδοσίᾳ τοῦ συμδουλίου τοῦ ἐν ᾿Αδριανουπόλει φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου τοῦ ἔτους 1886-87 (σ. 29-30). Ἐπιθυμῶν δὲ νὰ καταστήσω ταῦτα γνωστὰ τῷ ἡμετέρῳ συλλόγῳ, δώσω δὲ καὶ νύξιν τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ εἰς εὐρυτέρας τοῦ θέματος μελέτας, πέμπω ἐν πρώτοις ἐν ἀντιγράφῳ μέρη τῆς προτασσομένης τοῦ πρώτου κώδικος θεωρίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ μέλη τινὰ ἐκ τῶν ψαλλομένων τότε ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ.

'Αργή σὺν Θεῷ ἀγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέγνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων, σωμάτων τε καὶ ανευμάτων καὶ πάσης ἄ.l.lης γειρονομίας τε καὶ ἀκοιλουθίας, συντεθειμένης ἐν αὐτοῖς παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειγθέντων ποιητῶν, παιλαιῶν τε καὶ νέων.

'Αρχή, μέση, τέλος καὶ σύστημα πάντων τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης τὸ ἔσον ἐστὶ (χωρὶς γὰρ τούτου οὐ κατορθοῦται φωνή) λέγεται δὲ ἄφωνον, οὐχ ὅτι φωνὴν οὐκ ἔχει, φωνεῖται μέν οὐ μετρεῖται δέ. Καὶ διὰ μὲν οὖν πάσης τῆς ἰσότητος ψάλλεται τὸ ἴσον , διὰ δὲ πάσης τῆς ἀναδάσεως τὸ ἀλίγον καὶ διὰ πάσης τῆς καταδάσεως ὁ ἀπώστροφος . Ψάλλονται οὖν εἰς τὴν μουσικὴν τέχνην φωναὶ δεκατέσσαρες: ἀνιοῦσαι μὲν ὀκτώ εἰσὶ δ' αὐται: τὸ ἀλίγον , ἡ ὀξεῖα , ἡ πεταστὴ , τὸ κούφισμα , τὸ πελαστὸν , τὰ δύο κεττήματα , τὸ κέττημα , καὶ ἡ ὑψηλή . κατιοῦσαι δὲ ἕξ: ὁ ἀπόστροφος , οἱ δύο ἀπόστροφοι οἱ καὶ σύτδεσμοι , ἡ ὑπορροὴ , τὸ κρατημοϋπόρροον , τὸ ἐλαφρὸν , καὶ ἡ γαμηλή .

Έξ αὐτῶν τὰ μέν εἰσι σώματα, τὰ δὲ πνείματα. Καὶ σώματα μὲν ἀνιόντα εἰσὶν εξ: τὸ ἀλίτον τος , ἡ ἀξεῖα , ἡ πεταστή , τὸ κούφισμα , τὸ πελαστὸν , καὶ τὰ δύο κεντήματα ι κατιόντα δὲ δύο, ὁ ἀπόστροφος καὶ οἱ δύο ἀπόστροφοι οἱ καὶ σύνδεσμοι . Εἰσὶ δὲ πνεύματα τέσσαρα: δύο ἐκ τῶν ἀνιουσῶν φωνῶν καὶ δύο ἐκ τῶν κατιουσῶν. Ἐκ τῶν ἀνιουσῶν μὲν τὸ κέντημα καὶ ἡ ὑψηλὴ , ἐκ τῶν κατιουσῶν δὲ τὸ ἐλαφρὸν καὶ ἡ χαμηλὴ . Ἡ ὑπορροὴ δὲ οὕτε σῶμά ἐστιν οὕτε πνεῦμα, ἀλλὰ τοῦ φάρυγγος σύντομος κίνησις εὐήχως καὶ ἐμμελῶς τὴν φωνὴν ἀποπτύουσα, διὸ καὶ μέλος καλεῖται ὡσαύτως καὶ τὸ κρατημοϋπόρροον , ὡς ἐκ κρατήματος καὶ ὑπορροῆς εξγον τὴν σύστασιν.

"Εχουσι δὲ καὶ τὰ σημάδια ταῦτα τὰς φωνὰς αὐτῶν, οῦτως ὡς ὁρặς· τὸ ὀλίγον ἔχει φωνὴν μίαν, ἡ ὀξεῖα μίαν, ἡ πεταστὴ μίαν, τὸ κούφισμα μίαν, τὸ πελαστὸν μίαν, τὰ δύο κεν-

τήματα μίαν, το κέντημα δύο και ή ύψη. Είνα τέσσαρας ο απόστροφος μίαν, οι δύο απόστροφοι μίαν, ή υπορφοή δύο, το κρατημοϋπόρροον δύο, το έλαφρον δύο και ή γαμηλή τέσσαρας.

Πρόσχες οὖν, ὅτι αἰ ἀνιοῦσαι φωναί, ἤτοι τὸ ὀλίγον, ἡ ὀξεῖα, ἡ πεταστή, τὸ κούφισμα, τὸ πειλαστὸν ὑποτάσσονται ὑπὸ τῶν κατιουσῶν καὶ κυριεύονται ὑπὸ τοῦ ἴσου οὕτως ὡς ὁρᾳς.

Υποτάσσονται δε και τὰ ἀνιόντα σώματα, ἤτοι τὸ ἀλίγον, ἡ ἀξεῖα, ἡ πεταστή, τὸ κούφιομα, τὸ πελαστὸν ὑπὸ τὰ ἀνιόντα πνεύματα, ἤτοι τὸ κέντημα και τὴν ὑψηλήν, ὅταν ἔμπροσθεν ἀὐτῶν ἢ ὑποκάτωθεν τεθῶσιν οὕτως, ὡς ὁρἄς:

Όμοίως καὶ τὰ κατιόντα σώματα, ἤτοι ὁ ἀπάστροφος καὶ οἱ δύο ἀπόστροφοι ἢ σύνδεσμοι ὑποτάσσονται ὑπὸ τὰ κατιόντα πνεύματα, ἤτοι τὸ ἐλαφρὸν καὶ τὴν χαμηλὴν οὕτως, ὡς ὁρặς:

Έν τούτοις τοῖς σημαδίοις ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται πάσα ἡ μελφδία τῆς μουσικῆς τέχνης.

Τὰ δὲ μεγάλα σημάδια, τὰ ἄρωνα, ἄτινα λέγονται καὶ μεγάλαι ὑποστάσεις καὶ οχήματα διάφορα, ταῦτά εἰσι διὰ μόνης γειρονομίας κείμενα καὶ οὐ διὰ φωνήν, ἄρωνα γάρ εἰσιν οὕτως, ώς ὁρặς: "Ισον , διπλῆ , παρακλητική , κράτημα , λύγισμα , κύλισμα , ἀντικενοκύλισμα , τρομικόν , ἐκοτρεπτόν , τρομικὸν σύναγμα , ψηφιστόν , ψηφιστὸν σύναγμα , γοργόν , ἀργόν , σταυρός +, ἀντικένωμα , ὁμαλόν , θεματισμὸς ἔσω , θεματισμὸς ἔξω , ἐπέρνεμα , παρακάλεσμα , ἔτερον παρακάλεσμα , ξηρὸν κλάσμα , ἀργοσύνθετον , γοργοσύνθετον , γοργοσύνθετον , ἔτερον τοῦ ψαλτικοῦ , δοὐράνισμα , ἀπόδερμα , ἀπόδερμα , θὲς καὶ ἀπόθες , θέμα ἀπλοῦν , χόν

Είσὶ δὲ καὶ τρεῖς ἡμίσειαι μεγάλαι ἄργειαι, τὸ κράτημα • καὶ ἡ διπ.ἰῆ • καὶ οἱ δύο ἀπόστροφοι οἱ καὶ σύνθεσμοι >>, τὸ δὲ τζάκισμα > ἔχει τὴν ἡμίσειαν ἄργειαν.

Αί δὲ φθοραί τῶν ὀκτὼ ἥχων εἰσὶν αὐται:

Φθορὰ	τοῦ	πρώτου	ที่หูอง					è	Φθορά	τοῦ	πλαγίου δευτέρου ήχου	ی
))	τοῦ	δευτέρου))))	τοῦ	νενανού	ø
))	τοῦ	τρίτου))					¢	>>	τοῦ	βαρέος ήχου	3
))	τοϋ	τετάρτου))					Ъ))	τοῦ	πλαγίου τετάρτου ἤχου	3
))	τοῦ	πλαγίου	πρώτο	נינ	3/1	้อบ	٠.	Q.				

Λέγεται δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς φθορὰ καὶ ὁ θεματισμὸς ἔσω \hookrightarrow καὶ τὸ θέμα ά-π.loῦr $\stackrel{\frown}{\smile}$ καὶ ἡ ἔταρξις $\stackrel{\longleftarrow}{\xi}$.

"Ηξευρε καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ πρῶτος ἦχος λέγεται Δώριος, ὁ δεύτερος Λύδιος, ὁ τρίτος Φρύγιος, ὁ τέταρτος ΜιξοιΙύδιος, ὁ πλάγιος τοῦ πρώτου "Γποδώριος, ὁ πλάγιος τοῦ δευτέρου "ΓποιΙύδιος, ὁ πλάγιος τοῦ τρίτου, ἤγουν ὁ βαρύς, "Γποφρύγιος καὶ ὁ πλάγιος τοῦ τετάρτου "ΓπομιξοιΙύδιος.

"Ηξευρε καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ μέσος τοῦ πρώτου ἥχου ἐστὶν ὁ βαρύς, καὶ ὁ μέσος τοῦ δευτέρου ἐστὶν ὁ πλάγιος τοῦ τετάρτου, καὶ ὁ μέσος τοῦ τρίτου ἐστὶν ὁ πλάγιος τοῦ πρώτου, καὶ ὁ μέσος τοῦ τετάρτου ἐστὶν ὁ πλάγιος τοῦ δευτέρου.

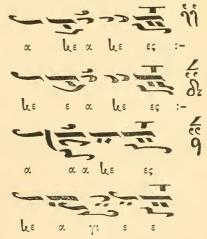
Εχουσι και οι πλάγιοι τὰς ἀνιούσας μέσους, ούς λέγομεν διφώνους.

Καὶ ὁ μὲν πλάγιος τοῦ πρώτου ἔχει δίφωνον τὸν τρίτον οὕτως, ὡς ὁρᾳς. .

Ο δὲ πλάγιος τοῦ δευτέρου ἔχει τὸν τέταρτον οὕτως.

Καὶ ὁ βαρὺς τὸν πρῶτον οὕτως. . .

'Ο δὲ πλάγιος τοῦ τετάρτου τὸν δεύτερον οῦτως

"Ηξευρε καὶ τοῦτο, ὧ μαθητά, ὅτι αἱ ἐπωνυμίαι τῶν ἀκτὼ ήχων εἰσὶν αὐται:

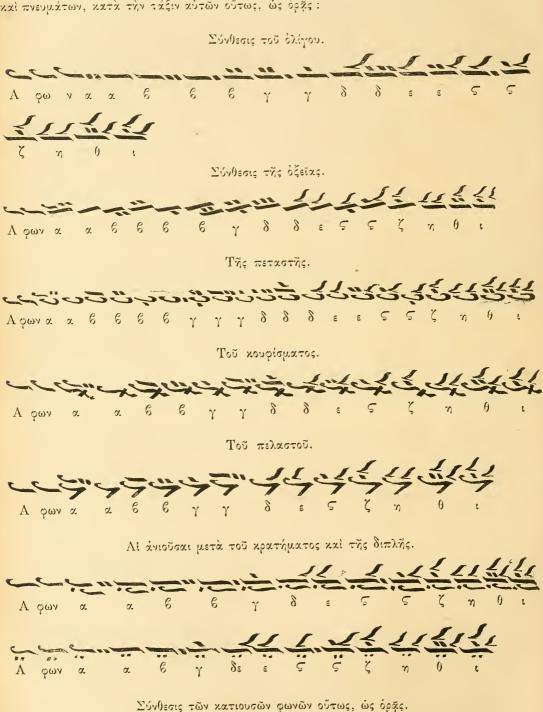
*Ηχος πρώτος .χαίροντος.

- » δεύτερος Αυπουμένου.
- » τρίτος *rυστάζοντος*.
- » τέταρτος χορεύοντος.

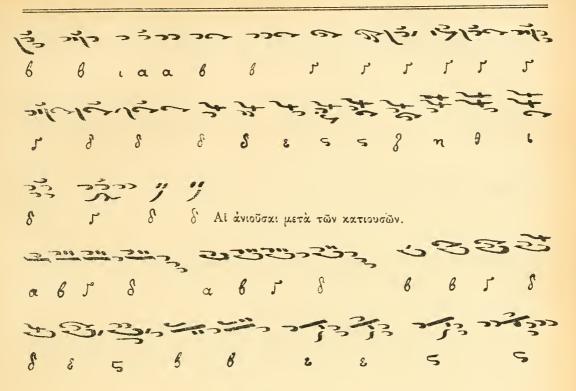
*Ηχος πλάγιος τοῦ πρώτου φεύγοντος.

- » πλάγιος τοῦ δευτέρου παρακα.lοῦντος.
 - » βαρύς τραγωδοῦντος.
- » πλάγ. τοῦ δ' ἐμπ.λησμένου, σκούζοντος.

'Ιδού καὶ ή τελεία σύνθεσις πάντων τῶν ρωνῶν, ἀνιουσῶν τε καὶ κατιουσῶν, σωμάτων τε καὶ πνευμάτων, κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν οὕτως, ὡς ὁρᾶς:

α α α α α α α ζέβο γ

'Ιδού καὶ μέλη τινὰ τῆς παλαιᾶς μεθόδου.

'Αρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίφ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· ψάλλονται δὲ εἰς ἦχον

A a a si i i i o o o o o o o o o o o o o o o o os i i Gyvvvvpo o os うにいる、さいないからなるので a a si a si o os a a a da a a a ra to o os できたが一声ではらら ε ε ge ε η σο ο or η μα α α α a as

Ήχος

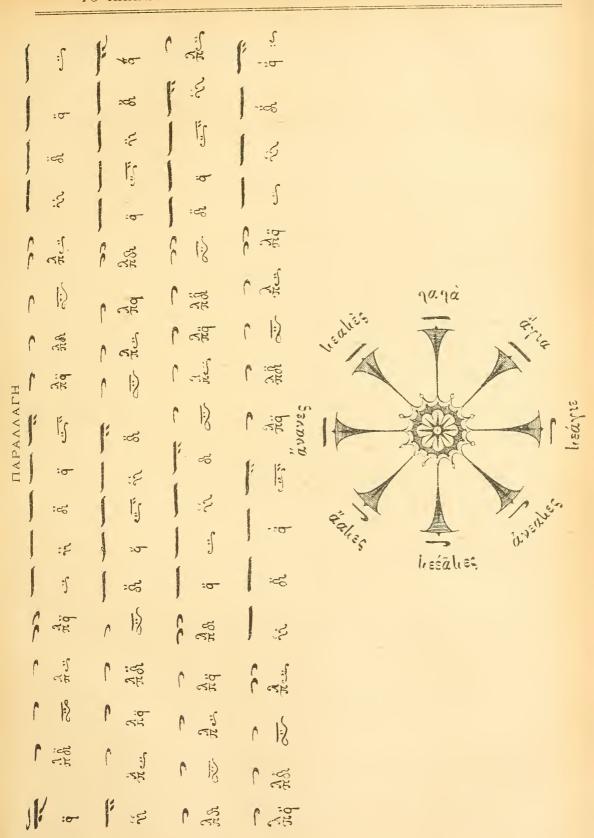
2315においいまるニーニニーニー Av va pi i is a a a a a a a a a a si o ohr o o مارخم به بدر می این ماده این می سه o ho os o o de o o lo os a a a a a a a si o oliz o o o lo os i ogo po o まっというにはまるからから o os a a si os a da a a a ra to os

عالمي المالية Auvaperes a a a a a a a a le elle

一分によっていいいからから からんないのはいいまできまっていいいい o o los o o les o o o o lo os a a o a a a a a di o olso o o o o o si centr to o الود شدود در می ارد در دستماست در سود 二分子のできるということからいっているから o o lo os acaca a Lo o o o o o やは、いいはいはいいはいいは、からいは 0 05 0. a ga a a a o. va a to c o o o o s z z z شيكاني مستيدد ويادع As in noo oorn maaaa as

Έτερα χυρίου Ξένου τοῦ Κορώνη, πρωτοψάλτου τῆς άγίας Σοφίας.

المراسي المراسية المراسية σχυνυρο ος α α Γιιιο ο ος α Θα α こさいいーニーニタンジンででによっ a va tose e he e e xe e e n 60 o or عري عريد دريد دريد دريد المادي η η μας ερρετερρετερρεερρε のですのであるいいのうこういいから τερρετερερερετερεριρεριε τερερερε 「一一」ところとうこうでででは「は一年 Ep pe te pe pe pe pe pe pe tep pe te pe pe 3 シャートニュニニュニューニーニンさ propre propre te propre propre propre TO TO E P PE TE P PE TE PE PE PE E いたからかったことに一年まずでした The people to pe pe pe pe pe pe pe المناسبة والمناسبة والمناسبة pep pe pe pe pe pe pe pe pe pe to to to to to to to からからからいいいいちゃんとういろとう ρε τε ρερερερετερ ρερερε ε λερερερερε ρε ρε ρε きょうのでのからなることではないとうころう ρερε ρετερε ρε ρε ρε τε ρερερε ρε ρερτε ε ε δυνα μι ι ι ις

ETEPA MEGODOU THE HAPAAAAFHE

10 10 12 15 CA USE US US [i] | in | in | j. Lie Lie Ly U. 11 /25 /25 12 US WE WE LIES US 75 49 1:00 P:05 4:0E LS US US USE 15/2/5/5 Li Cie Lieb 11-11 12 2 1 तिह तिह ति तह तह 15 15 15 Nr US US AS COR 11:0

